

Vsevolod M. Garšin:

Pravljica o krastači in roži

Na svetu sta živeli roža in krastača.

Rožni grm, na katerem se je razcvela roža, je rasla v nevelikem, polukrožnem vrtcu pred vaško kočo. Vrtec je bil ves zapuščen; plevel se je gosto razrasel po starih, steptanih gredicah in stezicah, ki jih že davno nihče ni

opel in posul s peakom. Lesene ograjice z latami v obliki štirioglatih sulic, svoje čase pobarvane z zeleno oljnato barvo, so bili samo še žalostni ostanki. Late so raznesli vaški otroci, ki so se šli igrat vojake, in kmetje, ki so kanili v hišo, da bi se ubranili srditega psa čuvaja.

Vrtec pa po vsem tem razdejanju ni bil prav nič grši. Ostanki ograjice so obrasli hmelj, slak z velikimi, belimi cvetovi in mišji grašek z raztresenimi svetlolilastimi cvetnimi grozdi. Bodeče moštine na mastni in vlažni zemlji — okoli hiše se je razprostiral velik senčnat sadovnjak — so se tako razbohotile, da so bile videti skoraj kot dre-

vesa. Zolti veliki lučniki so jih s svojimi s cveti posajenimi glavami še preraščali. Kopriva si je prisvojila ves kot vrtca; sicer je pekla, oddaleč si pa le mogel najti zadovoljstva nad njenim temnim zelenjem, posebno kadar je bilo za ozadje nežnemu in razkošnemu bledemu ovetku rože.

Vzcvetela je lepega majskega jutra; ko je razvijala svoje lističe, je izginevajoča jutranja rosa kanila nanjo nekaj čistih, prosojnih solzic. Roža kot da bi jokala. A okoli je bilo vse tako lepo, tako čisto in jasno to prekrasno jutro, ko je prvič zagledala sinje nebo in začutila lahno jutranjo sapico in žarke vzhajajočega sonca, ki je njene tanke

lističe proniknilo z rožnato svetlobo. Na vrtcu je bila tako tiho, da če bi roža res mogla jokati, ne bi jokala od žalosti, ampak od veselja nad življenjem. Roža ni mogla govoriti. Mogla je le sklonivši svojo glavo razljavati okoli sebe čisti in blagi vonj in ta vonj

so bile njene besede, solze in molitev.

Spodaj med koreninami grma, je pa na vlažni zemlji, kot da bi se prilepila nanjo s ploskim trebuhom, čemela precej debela, stara krastača, ki se je ponoči nalovila črvov in muh in se proti jutru umaknila v senco, da se oddahne od prestanih naporov. Sedela je tam, zakrivši si z mrenicami svoje žabje oči, in jedva opazno dihala, razpihovaje svoje umazano sive, hrastaste in lepke boke. Eno ostudnih tac je molela v stran: prelenu je bila da bi si jo podvila pod trebuh. Ni se veselila ne jutra, ne sonca, ne lepega vremena. Nazrla se je že in zdaj ji je bilo le do počitka.

Ko je sapica za trenotek utihnila in rožinega vonja ni odnašalo, je udaril krastači v nos in to jo je nejasno vznemirjalo; vendar se ji dolgo ni ljubilo pogledati, odkod vonj prinaša.

Na vrtec, kjer je cvetela roža in počivala krastača, že davno ni nihče zahajal. Še jeseni preteklega leta, prav tistega dne, ko je krastača iztaknila udobno režo pod enim izmed temeljnih kamnov hišice in se pripravljala, da zleze vanjo na zimsko spanje, je na vrtec zadnjikrat priskakljajal droban deček, ki je vsak jasni poletni dan prebil tam. Odraslo dekletko, njegova sestra, je sedela pri oknu; čitala je knjigo ali nekaj šivala in izredka pogledala na brata. Bil je majhen dečko kakih sedmih let, velikih oči in velike glave na suhem telescu. Nad vse je ljubil svoj vrtec — to je bil njegov vrtec, kajti razen njega živa duša ni zahajala na ta zapuščen kraj. Sedel je na staro leseno klopico na suhi, peščeni stezici in se zatopal v knjigo, ki jo je bil prinesel seboj.

»Vasja, hočeš žogo?« ga vpraša sestra.

»Ne, Maša, bom rajši še malo bral.«

In dolgo je sedel in bral. A ko se je naveličal Robinzonov, divjih dežel in morskih razbojnikov, je ostavil odprto knjigo in se zakopal v goščo. Tu je poznal vsak grm in skoraj vsako vejico. Počeni je pred debelo, s kosmatimi belkastimi listi obdano steblo velikega lučnika, ki je bil trikrat višji od njega, in dolgo opazoval, kako mravljinčji narod teka navzgor k svojim kravicam, rastlinskim ušem, kako mravlja nalahko otipava nežne rožičke na

glavici uši in srka čiste kapljice sladke tekočine, ki se nabira na končičih rožičkov. Gledal je, kako polonica brižno in vneto vleče svoj debeli životek, kako pajek, zvito razpevši svojo mavrično mrežo, preži na muhe, kako se zelenec z odprtim topim gobčkom greje na soncu in kako se mu blesče zeleni ščitki na glavici. In nekoč, proti večeru, je videl živega ježa. Ni se mogel zdržati veselja in toliko da ni zaploskal, a boječ se, da ne bi preplašil boječje živalice, je pritajil dih, široko odprl srečne oči in ves zamaknjen gledal, kako je ježek kihaje s svojim svinjskim rilčkom vohal med koreninami rožnega grma, iskal črvov in smešno bruskal s tolstimi, medvedjim podobnimi nožicami.

»Vasja, pojdi noter, mrači se že!« ga glasno poklicala sestra.

In ježek, z bavši se človeškega glasu, urno potegne čez glavo in zadnje noge svoj bodeči kožušček in se potuhne. Deček se nalahno dotakne njegovih bodic. Živalca se še bolj zježi in zamolklo zapiha kot majhen parni stroj.

Pozneje se je s tem ježkom malo seznanil. Bil je tak slaboten, tih in krotak otrok, da so to celo živali razumele in se kmalu navadile nanj. Kako vesel je bil, ko je jež prvič pokusil mleko iz skledice, ki jo je prinesel gospodar vrtca.

To pomlad deček ni mogel v svoj dragi kotiček. Kot prej je pazila nanj sestra, a zdaj ne več pri oknu, ampak zraven njegove postelje. Čitala je knjigo, a ne zase, ampak na glas, zanj, ker mu je bilo težko vzdigniti svojo shujšano glavico z bele blazine in težko držati v suhih ročicah celo tanko knjižico, pa tudi oči so se mu kmalu utrudile pri branju. Mogoče ne bo nikoli več obiskal svojega dragega vrtca.

»Maša« zasepeče.

»Kaj bi rad, dragec?«

»Na vrtcu je zdaj lepo, kaj? So se rože že razovele?«

Sestra se skloni, ga poljubi na blede lice in si na skrivaj otare solzo.

»Lepo je, golobček, zelo lepo! Tudi rože so se že razovele. V ponedeljek bova šla skupaj na vrt. Zdravnika bom prosila, da ti bo dovolil.«

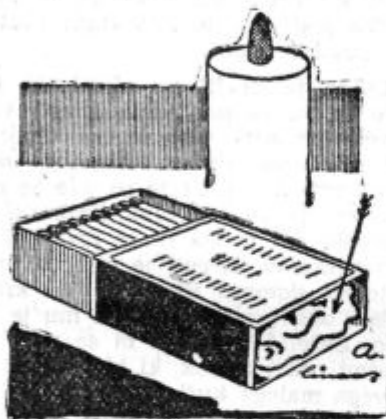
Deček ne reče nič in le globoko vzdihne. Sestra začne znova čitati.

(Dalje prihodnjak)

Vesele čarovnije

Kadar se pri vas doma zbere družba, jo je treba seveda zabavati. Aj, to se bodo strici in tete čudili, če jim pokažeš nekatere coprnije, ki so sicer preproste pa vendar hudo presenetljive. V naslednjem ti kratko opišem, potem pa sam preizkusi svojo spretnost!

Robec, ki ga je privabila vročina.

Dragi mali coprnik, stopiš pred občinstvo in se uljudno predstaviš. Vprašaš, ali nima morda kdo izmed navzočih svilenega robčka. Toda preden se kdo javi, se spomniš, da si takšen robček vendar lahko sam pričaraš. Na mizi stoji sveča, treba jo je prižgati z vžigalico, ki jo vzameš iz škatljice, ležeče ob svečniku. Seveda moraš poprej pokazati svojim občudovalcem, kakor to delajo vsi imenitni čarovniki, da so tvoje roke popolnoma prazne in čiste. No, ko si prižgal svečo, držiš levico stisnjeno nad ognjem in drgneš prste med seboj. Po kratkem drgnjenju se že pokaže med prsti košček svilenega robčka in takoj nato po zraku pomahaš z robčkom, ki ga je privabila toplota sveče iz tvoje roke.

Le kako se je to zgodilo? Nu, kakor vidiš na sliki, je škatljica vžigalic pol odprta. Drobceni svileni robček si že pred predstavo čvrsto zvil in ga potisnil v odprtino škatljice. Puščica ti kaže, kje je robček skrit. Ko vzameš vžigalice, da prižgeš svečo, potisneš škatljico skupaj. Tako pride svileni robček sam po sebi v levico, ne da bi kdo to

opazil. Roko držiš potem nad svečo in spraviš iz nje svileni robček na dan.

Sveča za prigrizek.

Ko se ti je ta čarovnija fino obnesla, izjaviš, da si silno lačen in da bi rad pojedel kaj sladkega. Mahoma sežeš po sveči, jo vzameš iz svečnika, ugasiš in jo kar požrešno pohrustaš. Ali se ti ne bo zagabilo? Ne, saj ta sveča ni iz loja, marveč si jo poprej izrezal iz velikega jabolka, morda pa ti jo je mati napravila iz marcipana. Vsekako pa mora sveča kratek čas goreti. Imeti mora torej stenj, katerega napraviš iz suhega mandlja. Ta gori približno tako dolgo, kolikor traja tvoja predstava s svilenim robčkom. Na sliki vidiš takšno svečo.

Čarobna krogla.

Najprej pokažeš svoje prazne roke. Z desnico nato nekajkrat skrivnostno zakrožiš po zraku in že se izkaže, da držiš med prstoma lepo kroglico. Potrgaš z njo ob mizo in tako dokažeš, da je masivna. Potem pustiš kroglo spet izginiti, a naenkrat se spet pojavi še bolj nepričakovano: pokaže se na prvem prstu, naenkrat spet na drugem. Kako se to dogaja? Kroglica je lesena, nekoliko manjša od biljardne krogle. Privezana je s tanko žično pentljo okrog tvojega palca. Ko si pokazal prazne dlani, je visela krogla za roko. S primerno vajo se naučiš kroglo metati sem in tja in poljubno povzročati, da se pokaže med različnimi prsti. Tu je treba samo vaje in čudoviti eksperimenti so zelo učinkoviti.

Sirotek kužek

Našli so ga spečega na vse zgodaj pred vrati neke bogate hiše v Ameriki. Okrog vratu je imel navezan listek, na katerem je bilo napisano:

»Lepo prosim, kdo bi se usmilil tega malega kužka in bi skrbel zanj. Moja mati mi ne dovoli, da bi ga imel pri sebi.«

Malo besedi, a te pričajo o doživeti tragediji v duši malega otroka.

Ko so prvi žarki vzhajajočega solnca padli na mesto Knoxville Tenn. v Ameriki, je neki do smrti žalosten

otrok končal to pisanje na strganem koščku papirja. Bledi objokani obrazek, zmršena in trudna glava od neprespance noči se je sklanjala čez napisano noto in debele solze so kapale na okorne velike črke. Ko je svojo željo izročil papirju, je vtaknil svinčnik v usta in se zamislil: Kako bi mogel ljudem povedati, kako je to, kako se imata deček in kužek rada. Vsako noč ko je šel spat, je pritekkel k njegovi postelji kužek, se vsedel pred posteljo, mahal z repkom in cvilil, dokler ga ni vzela k sebi. Kako bi mogel ljudem povedati, kako srečen je bil, ko je ovil svoje roke okrog kužka in sta tako spala do jutra skupaj. Kako toplo mu je bilo vedno pri srcu, če se mu je posrečilo dati kužku svoj košček mesa, ne da bi ga bila videla mati. Kako lepo, kako dobro ga je vedno gledal njegov kužek. To so stvari, si je mislil ta otrok, ki jih odrasli ljudje ne morejo razumeti.

A morda si deček ni ničesar mislil, morda je samo ubogal, kar mu je zapovedala njegova mati. Tudi njegov kužek je samo ubogal.

Ko je bilo v sobi še vse temno, se

je potihoma dvignil iz postelje, si oblekel hlačke, prijel kužka in odšel bosonog v kuhinjo. Tam je odtrgal košček papirja in napisal svojo prošnjo. V predalu je našel košček vrvice, preluknjal s svinčnikom papir in navezal listek kužku na vrat. Kužek misleč, da si je deček izmislil zanj novo igro, si je na vse načine prizadeval dobiti listek v svoj gobček. Deček je stisnil kužka pod suktnjo, tiho zaprl vrata in se zgubil v cesto.

Dolgo je blodil po ulicah in iskal hiše, ki bi se mu zdela dovolj varno zavetje za njegovega kužka. Tudi daleč je moral odnesti kužka, da ne bi našel poti nazaj. Ceste so bile še prazne, vse je še počivalo. Prekoračil je trgovski del mesta in se približal stanovanjskemu. Krenil je v ulico najbogatejših domov. Same velike krasne hiše z obširnimi vrtovi. Tu mu je ugajalo. Zaželel si je, da bi se med temi ljudmi našel človek, ki bi vzljubil njegovega malega kužka.

Dečku je postajalo čedalje težje. Tihe solze so se spremenile v pridušeno ihtenje. Kužek ga je gledal s svojimi žalostnimi očmi in mu lizal solze.

Pri številki 1320 Fremont Place, se je deček ustavil. Pred njim je stal mogočen dom. Velikanski vrt se je raztezal okrog hiše, dosti rož in dreves jo je obkrožalo. Ugajalo mu je. Tu bi se njegov kužek gotovo počutil dobro, koliko prostora za igranje bi imel. Na verandi pred glavnim vhodom je ležala mehka preproga. Deček je poslednjikrat stisnil k sebi svojega kužka in ga položil nanjo. Ko je kužek zaspal, se je deček tiho odstranil. Ihteč se je

vračal skozi lepo bogato mesto na svoj uborni dom.

Mati je bila rekla, da ne mara imeti v hiši psa in on jo je ubogal.

Kratko nato je služkinja gospe Barkley na številni 1320 odprla vrata in skoro stopila na spečo živalico. Ko se je sklonila, je opazila košček papirja, ki je bil obešen na kužkovem vratu. Prečitala ga je, nežno dvignila kužka in odhitela v sobo gospe Barkley.

Gospa Barkley je bila vsa ganjena. Odvezala je vrvico in odstranila listič. Malo je bilo besed, toda gospa Barkley je veliko razumela. Njeno srce si je zaželelo imeti tudi otroka, hotela mu je povedati, da je njegov kužek našel dober dom. Ko je telefonirala v redakcijo nekega lista, je bil njen glas še ves tresoč od ginjenosti.

»Vidite,« je govorila gospa Barkley, »mi imamo že enega psa in dveh ne moremo imeti. Morda bi se našel med vašimi čitatelji dobro srce, ki bi se usmililo tega kužka.«

Drugi dan je naslovna stran velikega Knoxvilleškega časopisa prinesla sliko kužka s privezanim lističem okrog vratu:

»Lepo prosim, kdo bi se usmilil tega malega kužka in bi skrbel zanj. Moja mati mi ne dovoli, da bi ga imel še pri sebi.«

Poleg kužka z lističem so tisto jutro prinesli časopisi vse polno poročil o volitvah v državi Tennessee, o grozotah španske vojne in o konferencah v Washingtonu, toda mimo vsega tega so ljudje čitali in govorili samo o siroti kužku in o ubogem dečku, ki mu ni bilo dovoljeno meti niti kužka.

Telefon v hiši gospe Barkley je začel zvoniti. V prvi jutranji uri jih je poklicalo najmanj 12 ljudi. In ko je število interesentov za kužka naraslo na 200, gospa Barkley ni več beležila, koliko ljudi se je zanimalo za kužka.

Neka družina potujoča z avtomobilom v Michigan, se je vstavila pri gospe Barkley in prosila, če bi mogli vzeti kužka s seboj. Po telefonu se je slišal otročji jok in prošnje, da bi dobili kužka. Neka gospa je telefonirala petkrat, da bi ga bila dobila. Možje so telefonirali iz uradov ali sami prišli pogledat najdenčka. Zopet druga ženska je ponudila, da bo kužek spal v njeni sobi na lepi mehki blazini, samo naj ga dobi ona. Ljudje so kar tekmo-

vali, kdo bi mogel kužku nuditi boljši dom.

»500 kužkov bi bila lahko preskrbela tisti dan, če bi jih bila imela,« je rekla gospa Barkley.

Nekatere družine so v svoji prošnji navedle vse družinske podatke. Natančno je bilo razloženo, zakaj si tega kužka tako žele in kako dober dom bo imel. Nekatere rodbine so celo navedle priporočila. In to vse samo zato, da bi bila gospa Barkley potolažena, da je oddala kužka v varne roke. Neka mlada mati je pisala, naj ji dajo kužka, ima sinčka-dvojčka in bi tako rada vzela tega psička, da bi se z njim igrala.

Neki deček je pisal: »Prosim gospa, jaz sem izgubil mojega kužka. Tako rad sem ga imel. Bil je bel in črne pike. Ime mu je bilo princ. Tako sem jokal ko ga ni bilo več nazaj. Prosim, dajte meni tega kužka. Tudi njega bom klical princ.«

Gospa Barkley se je bila že odločila, da bo dala kužka temu dečku, ko je zvedela, da so mu prvega stariši sami odpeljali. Bila je velika družina in malo zaslužka. Težko je bilo vzdrževati še kužka.

»Jaz sem mala deklica, stara osem let,« je pisal drugi otrok. »Imam dosti punčk in hišico zanje. Toda kužka bi imela še rajši. Spal bi v hišici za punčke. Prosim, dajte ga meni.«

»Kako dobro, da imam telefon tudi pri postelji,« je rekla gospa Barkley. Ljudje so še telefonirali pozno v noč in drugo jutro na vse zgodaj. Menda se je bilo vse mesto Knoxville zainteresiralo za tega kužka in otroka.

Med tem ko se je odločala njegova usoda pa je mali svetlooki kužek spal v topli košarici na polički pod telefonsko mizico ali pa se je igral z domačim psom, ki je gledal še nekoliko postrani tega vsiljivčka.

Končno se je morala gospa Barkley odločiti. Kužka je oddala neki gospej, ki jo je dobro poznala. Gospa French je imela veliko lepo vilo, obrnjeno na reko Tennessee. Poleg hišice je bila velika trata in vse, kar si more poželeti malo kužkovo srce.

Toda tudi tu ni bil kužek sam. Gospa French je imela še krasnega plemenitega psa z dolgim rodovnikom. Ubogi mali sirotek kužek pa je bil brez imena, brez rodovnika. Toda vsi so bili ze-

lo obzirni. Nihče ni omenil njegovega rodu. Aristokratski pes in mali plebejski kužek sta bila neločljiva prijatelja.

Gospa French je dala kužku ime Trixi. Njenemu psu je bilo ime Trouble (izg. trabl, slov. skrb). In ko je nekega dne obiskal gospo French poročevalec lista American Weekly, da bi kaj podrobneje zvedel o tem kužku, ki je vzdignil toliko prahu po celi deželi in še izven nje, sta se Trixy in Trouble ravno podila po trati. Trixy mu je sedel na repu in Trouble ga je vlekel seboj dosti hitreje, kakor bi ga bile mogle nesti njegove kratke tačke. Na trati pri kužkih se je igral tudi osemnajstmesečni nečak gospe French, Egon Collins. Odkar je bil pri hiši Trixy, je bil tudi otrok vedno pri svoji teti.

Mnogo ljudi je tudi še pozneje tele-

foniralo gospej French, naj jim odstopi kužka. Ponujali so zanj visoke vsote denarja. Toda gospa French ni hotela o tem ničesar slišati. Vedno je mislila na uboga dečka, ki je moral dati proč svojega ljubega kužka in je tako želel, da bi kdo dobro skrbel zanj. Za nobeno stvar bi ne mogla dati tega kužka proč. Dala bi ga samo, če bi prišla ponj dečkova mati in bi obljubila, da bo kužek imel dober dom.

Toda nihče se ni oglasil. Nihče ni poznal dečka, niti kdaj videl tega malega kužka na cesti. Sprva niso niti vedeli, ali je bila listek napisala deklica ali deček. Neki dober poznavalec pisav je ugotovil, da je pisal deček star šest ali sedem let. Po časopisih so iskali tudi dečka, da bi mu bili dali boljši dom, toda vse je ostalo brez uspeha.

L. Megličeva.

Jutrovčki pišejo

Življenje našega kmeta. Mučno je res življenje kmeta. Celo leto se muči po polju in pri živini. V najhujši vročini se ne sme v senci odpočiti. Mnogo bolj revnih kmetov pri vsem trpljenju ne poznajo belega kruha. Boljši pridelek proda a slabejši je za družino. Njih otroci ne poznajo drugih dobrot razen sadja če jim ga Bog da. Je pa še tudi kak bogat kmet ali teh je danes malo. Pred vojno je bilo na kmetih dosti bolj menda. Tudi molitev je bila bolj v navadi posebno v zimskih večerih.

Smili se mi ubogi kmet, ker res je njih življenje tuda polno.

Leja Črepinšek I. R. meš. šole v Celju

Življenje slovenskega kmeta. Na kmetiji se rodi kmetu otrok. Oče nima časa da bi svojemu sinčku laskal ter se z njim igral. On ga pusti samega, jokočnega doma in odide z celo družino na polje. Tako gre dan za dnem in sinček malo doraste. Tudi njega vzemo s seboj na polje. Čeprav njegovo delo v začetku le malo zaleže, vendar se s časom priuči in često že kot 3 leta star fantiček dobro dela. Ko pa postane fant pa ga že čaka trdno delo. In ko se nazadnje bliža očetu — kmetovalcu zadnja

ura, pokliče on k sebi sina in mu v roke izroči kmetijo. Sedaj pa mora delati sin mesto očeta in se mora od ranega jutra do poznega večera mučiti. Tako je življenje slovenskega kmeta polno muk, truda in težav.

Spomladi orje zemljo, poleti žanje, jeseni pospravlja poljske pridelke in se nazadnje ko pride zima, preskrbljen z vsem odpočije pri gorki peči. In zakaj ves ta trud in delo? Zato ker on hoče, da ne bi bila naša domovina zapuščena pustinja, nego raj vsem našim naslednikom. On hoče, da bi mi našo plodno zemljo — domovino vzljubili in jo čuvali dokler bo naš slovenski rod obstajal.

Dušan Gril dijak V. r. gimnazije

Banja Luka

Vrbaska banovina

Tone Trdan:

Sovražna brata

Iz okolice Rajhenburga

Pripovedko o dveh sovražnih bratih si pripovedujejo v okolici Rajhenburga ob Savi. Saj poznate ta kraj? Ob železnici leži, če se peljete iz Ljubljane proti Zagrebu.

Tam je živel svoj čas Močnikov Luka, se klatil po bližnjih vaseh in prosil dobre ljudi skorjico kruha ali skodelico krompirja, ki je ostal družini od obeda, ali kaj podobnega. Zato pa je pripovedoval ljudem vsakovrstne zgodbe, velike in male, lepe in dolgočasne. Vsa dolina ga je poznala tja do Zidanega mostu in še naprej se je raztegnila slava Močnikovega Luke iz okolice Rajhenburga.

Nekoč, ko je bil prav dobre volje in sit menda kislega mleka, je otrokom povedal tudi sledečo zgodbo, ki se je po njegovi zaslugi še ohranila v okolici.

Takole je pravil:

»V davnih, zelo davnih časih, ko so bili ljudje še prav tako zlobni kot so danes, seveda nekaj je bilo tudi dobrih, so bili kmetje tod okoli podložni dvema graščakoma, ki sta imela tukaj vsak svoj lepo urejen in oskrbovan grad. Bila sta to dva brata. Prvi je imel svoje udobno bivališče na zelo strmih skali, na visokih pečinah, drugi pa v dolini. Tedaj so se bili namreč pri nas razpasli takile mogočni graščaki kot mravi je iz mravljišča po trati — lepi slovenski deželi. Tem krajem okoli Rajhenburga sta gospodarila omenjena graščaka, ki sta bila zadnja potomca rajhenburškega rodu.

Zivela sta vsak svoje razuzdano življenje kot kopicca njihovih vrstnikov po tedanji kranjski deželi. Najbolj pa je bilo žalostno, da sta se smrtno sovražila mnogo, mnogo let... Vedno in povsod sta iskala priike, da se maščujeta drug nad drugim in da si ohladita jezo ter utešita srd, ki je kipel v njiju srcih.

Bilo je toplega jesenskega popoldneva. Zgornji Rajhenburčan je gledal s svojega grada skozi majhno okence na spodnji grad. Slučaj je hotel, da je v istem trenutku stopil tudi njegov brat k oknu in pogledal gori. Tedaj pa jima je zakipelo sovraštvo v srcih s vsa si-

lo. Vitez zgornjega gradu se ni mogel zadržati, zgrabil je puško in ustrelil svojega brata. Padel je vitez-junak, objokovan od svojih služabnikov, ki so se ob izgubi svojega gospodarja zarotili, da se maščujejo.

Tromba grajskega glasnika v spodnjem gradu je oznanila hlapcem in podložnikom, da je padel njih vodja in gospod. Zvesti in vdani služabniki so zgrabili za orožje, naskočili gornji grad in med strašnim hrupom ubili morilca.

Glave obeh sovražnih bratov so spravili v grajsko kapelo, kjer sta bili vedno tako obrnjeni, da sta si gledali oko v oko. Tuda čudo! Če jo je hotel kdo drugače obrniti, je bilo čuti ponoči mило ječanje. — drugo jutro pa sta bili glavi zopet v prejšnjem položaju. To se je vedno ponavljalo, kakor bi še po smrti drug drugemu očitala greh, velik greh: sovraštvo do brata.

Močnikov Luka je umolknil. Pobral je svojo malho, nekaj mrmral in svažil otroke, ki se tepejo in sovražijo — in odrinil dalje po svetu.

Janko Polak:

Sivi jastreb

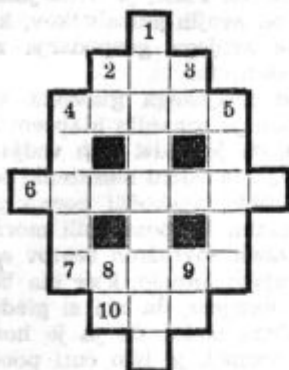
Sivi jastreb ptico
v gozdu je ujel,
na visoko goro
s sabo jo bo vzel.

Tam bo razkljuval ji
srcece drobno,
ptici krvavelo
bo srce takol

Jastreb, težka misel,
v dušo legla mi...
Zdaj mori mi dušo
vse noči in dni —

Križanka

Navrhno: 1. Dan vseh norosti, 2. egipčanski bog, 3. osebni zaimnek, 4. mesto v Južni Srbiji, 5. znamenit zemljepisec doma na Štajerskem, 8. staro svetopisemsko mesto, 9. veznik (starejša oblika).

Vodoravno: 2 alkoholna pijača, 4 izdeluje čebela, 6 znan smučarski kraj, 7 afriška pokrajina, 10 vodna žival.

Manko G.:

Umrli so liščki

So se zbrali ptički — lepi liščki
na dvorišču pri bogatem kmetu,
so kramljali, se menili, ždeli,
tožno so v premrzlo jutro peli:
»Niti zrna, niti betve kruha,
prazni naši so želodčki, lačni,
mraz nas stresa grozen po životi,
dajte kruha revni nam siroti.
Lepše bomo vam zapeli, gorko
vam pomlad prinesli, dajte, dajte!
Deca vaša naj natrosi zrna,
sicer nas pograbi noč, vsa črna.«
Vedno tiše so ihteli, peli —
mraz iz severa pridirjal divje —
ko so rano zjutraj vstala deca,
zmrzle liščke je že krilo lvje.

Rešitev uganke

Samec je moral vzeti tri nogavice, da je dobil pravi par.

Rešitev posetnice I.

Pek in medičar

Rešitev posetnice II.

Financar v pokoju

Kdo bi rad imel

ves letnik 1936 „Mladega Jutra“

v obliki knjige za majhen denar?

Ves letnik ima 424 strani in je okusno vezan v platno. Na svojo zalogo opozarjamo posebej vse šolske in druge knjižnice. — Vezani letnik „Mladega Jutra“ stane samo Din 60.—

